

Positie (basis)industrie t.b.v. de formatie



***#DeIndustrie
MaaktHetHier!***

Een basisindustrie om op te bouwen

Achtergronden

Recent presenteerde de (basis)industrie haar [visie](#) op de toekomst met een eigen bidbook. Met aanvoer van windenergie op zee en bijvoorbeeld nieuwe energiedragers via onze havens heeft Nederland alles in huis voor een concurrerende en duurzame industrie. Hiervoor is wel stevig industriebeleid nodig. In de nu bekende [inhoudelijke en ambitieuze agenda](#) voor een nieuw Kabinet zien wij veel goede beleidskeuzes die, wanneer ze voortvarend worden gerealiseerd, zullen helpen om de noodzakelijke verbetering van het investeringsklimaat op gang te brengen.

Onlangs verschenen ook drie belangrijke onderzoeken voor de formatietafel: het rapport “*De route naar toekomstige welvaart*” (Wennink), het rapport “*Kantelpunt voor klimaat en industrie*” (Gehrels) en het rapport “*Routes naar Realisatie*” van de brede onafhankelijke formatiewerkgroep (Van Kempen). Ook deze drie rapporten zijn eensluidend: de industrie is van essentieel belang voor onze groene transitie, voor werkgelegenheid en verdienvermogen, voor hightech producten, voor de bouw, voor de zorg én voor onze nationale veiligheid. De industrie heeft een toekomst in Nederland maar daarvoor is wel een koerswijziging van het industriebeleid nodig.

Pluspakket 1 uit het rapport “*Kantelpunt voor klimaat en industrie*” en Pakket A+ uit “*Routes naar Realisatie*” laten zien dat beleid dat inzet op herstel van de concurrentiekracht tegelijk ook de voorwaarden schept om de industrie te kunnen laten investeren in verduurzaming in Nederland. Daarmee kunnen we, zoals Wennink beschrijft, de industrie behouden die aan de basis staat van tal van hoogwaardige ketens (van mkb tot grote spelers tot start/scale-ups).

Kiest Nederland hier niet voor dan zal zich juist het tegenovergestelde voltrekken. We reduceren dan CO2 in Nederland door weglek en verliezen daarmee als land ook onze strategische relevantie, ons verdienvermogen en we worden kwetsbaarder en afhankelijker.

Noodzakelijke beleidsaanpassingen om succesvol te kunnen zijn

Op basis van de recent verschenen rapporten en het Tussenverslag van de formerende partijen, pleit de industrie voor inzet op in ieder geval de volgende vier punten:

1. Herstel van een Europees gelijk speelveld voor de Nederlandse industrie, in ieder geval door:

- Het substantieel verlagen van de elektriciteitskosten tot het niveau van ons omliggende landen door:
 - Op korte termijn te zorgen voor directe compensatie via het maximaal toepassen van IKC/CISAF-steun, zonder nationale uitzonderingen, en het compenseren van

het resterende tekort (als gevolg van het vervallen van de VCR-netkorting) via andere instrumenten.¹

- Verder is het zaak de netkosten substantieel (en structureel) te verlagen door het subsidiëren van energietransitie-kosten (zoals 'Net op Zee') uit de algemene middelen. Dit leidt tot een verlaging van de nettarieven en past in de lijn hoe we dit met andere collectieve infrastructuur als weg, water en spoor doen. Ook krijgen wind op zee en waterstof hiermee een steun in de rug, daarnaast profiteren alle Nederlanders mee van een minder harde stijging van de nettarieven.
- Het definitief afschaffen van de Nederlandse **CO2-heffing**. Het ETS is en blijft de hoeksteen van het Europees klimaatbeleid.
- **Voorkom nationale koppen** op EU-regels en voer een "Buurlandentoets" in voor onder andere nieuw industrie- en klimaatbeleid om onze concurrentiepositie te bewaken. Breng ook de implementatie van EU-regelgeving, zoals de lidstaatverplichting voor RNFBBO's in transport en de industrie vanuit de RED III, in lijn met de implementatie in buurlanden. Zorg dat deze verplichtingen gepaard gaan met een robuust en toereikend ondersteunend instrumentarium.

2. Het aanjagen van elektrificatie, energiebesparing en CCS om daarmee het CO2-reductiedoel van 28,8Mton voor de industrie enige jaren na 2030 alsnog te halen door:

- Langjarige zekerheid over de beschikbaarheid van **passende subsidies** (zoals SDE++, VEKI en NIKI) en de ontwikkeling van een CfD (Contracts for Difference) instrument voor een meer voorspelbare elektriciteitsprijs om daarmee de elektriciteitsvraag te stimuleren.
- Een **actieplan voor kansrijke elektrificatie- en energiebesparingsprojecten** uit o.a. de RVO Top 60 en op clusterniveau. Op korte termijn ontwikkelen bedrijven en clusters dit actieplan met inbegrip van een gerichte voortzetting van de maatwerkaanpak en in samenwerking met RvO, netwerkbedrijven en overheden. Dit actieplan wordt vanuit het Rijk aangestuurd en er zal nauw worden samengewerkt met de zes industrieclusters om mogelijk conflicterende belangen tussen overheden voortvarend en op een consistente manier op te lossen.
- Een positief investeringsbesluit voor **Aramis** in 2027 mogelijk te maken. CCS, en specifiek Aramis, is van groot belang voor het realiseren van de CO2-reductiedoelen van 2030 en 2040. Aramis wordt al breed ondersteund door Nederland en de EU. Vervolg het

¹ De elektriciteitsprijzen kunnen verlaagd door de IKC (Indirecte Kosten Compensatie) te verlengen, verbreden en verhogen zonder aanvullende voorwaarden, en de mogelijkheden die CISAF (*Clean Industrial State Aid Framework van de EU*) biedt zo goed mogelijk in te zetten net als in buurlanden.

werk van de zogeheten ‘Kopgroep’ onder leiding van het ministerie van KGG en breid deze uit met andere potentiële partijen.

3. Tijdige beschikbaarheid van betaalbare infrastructuur voor energie en CO2:

- Versnel en versimpel - conform de voorstellen uit rapport Wennink - de vergunningverlening van infrastructuur voor elektriciteit, waterstof en CO2 en door het benutten van de mogelijkheden van de Clean Industrial Deal. Focus hierbij niet alleen op nationale infrastructuur, maar juist ook op grensoverschrijdende verbindingen en het faciliteren van import. Neem verder lokale of Nederlandse koppen op wetgeving weg en mitigeer showstoppers in de vergunningverlening rondom **stikstof** en de **Kaderrichtlijn Water**.

4. Stimuleren van markten voor duurzame consumentenproducten met beleid op EU-niveau:

- De verduurzaming van de industrie versnelt alleen op het moment dat er consumentenvraag komt naar producten die met minder CO2-emissies zijn geproduceerd. Langs die route kan er een verdienmodel komen dat grootschalige investeringen in verduurzaming kan rechtvaardigen en subsidies op operationele kosten op termijn overbodig maken. Uit de sectoranalyse in het rapport-Van Kempen blijkt namelijk dat de jaarlijkse meerkosten voor verduurzaming niet op te brengen zijn voor de industrie zolang ze onvoldoende kunnen worden doorberekend in de productprijzen. **Vraagcreatie** op Europese schaal is daarmee op termijn essentieel voor succes en behoud van een eigen duurzame en concurrerende industrie.
- Op EU-niveau is het zaak beleid te ontwikkelen waarmee (verduurzaamde) industrie kan concurreren met een industrie buiten de EU. CBAM zal een deel van de industrie onvoldoende beschermen, en is ook niet bedoeld om de nadelige effecten van eventuele oneerlijke handelspraktijken tegen te gaan. Net als bij staal kan effectieve (tijdelijke) **marktbescherming van strategische industrie** een wezenlijk verschil maken.

Samen aan de slag

Tot zover enkele van de belangrijkste maatregelen die onzes inziens nodig zijn op korte termijn. Zo valt er nog meer te melden. Bijvoorbeeld hoe we kunnen bijdragen aan oplossingen voor netcongestie, kritische grondstoffen, groene chemie, etc. Wij gaan dan ook graag verder in gesprek om samen met u te werken aan een sterke, concurrerende en duurzame industrie.

De Industriecoalitie bestaat uit o.a. VNCI, Deltalinqs, Smart Delta Resources, Vemobin, VOTOB, VNO-NCW, Koninklijke VNP, Vereniging van Nederlandse Glasfabrikanten, Koninklijke Nederlandse Bouwkeramiek (KNB) en een vertegenwoordiging van diverse bedrijven in de Nederlandse industrie.